

EUROPEAN BIRDWATCH 1996 IN FRIESLAND

Klaas van Dijk

In het weekend van 28/29 september 1996 vond de internationale vogelkijkmanifestatie 'European Birdwatch' van BirdLife plaats. Deze manifestatie had als doel in heel Europa aandacht te schenken aan een betere bescherming van vogels en hun leefgebieden. In Nederland was de organisatie in handen van Vogelbescherming Nederland. Opzet was dat vogelwerkgroepen in een belangrijke vogelbiotoop vogels gingen tellen. Hieronder een kort verslag met enige resultaten uit Friesland.

In de dertig deelnemende Europese landen werden 2.560.000 vogels geteld door 64.000 mensen. Er werden 395 vogelsoorten gezien. In Nederland deden 81 groepen mee waarbij in totaal 625.000 vogels werden geteld, verdeeld over 202 soorten. De meeste vogels (265.000) werden in Friesland geteld, 42% van het Nederlandse totaal. Groningen stond op een goede tweede plaats met 127.000 vogels (20%).

WADDENKUST

De hoge aantallen vogels werden vooral veroorzaakt door een hoogwatertelling van de vastelandskust tussen Harlingen en de Punt van Reide. Zowel de Wadvogelwerkgroep FFF (Friese Waddenkust) als Avifauna Groningen (Noordkust) hadden besloten om in het kader van Birdwatch de Waddenkust (hun eigen telgebied) aan een extra hoogwatertelling te onder-

werpen. Tezamen telden beide groepen maar liefst 311.000 vogels, de helft van het Nederlandse totaal en 12% van het Europese totaal. Waarmee weer eens duidelijk wordt hoe belangrijk de Waddenzee is.

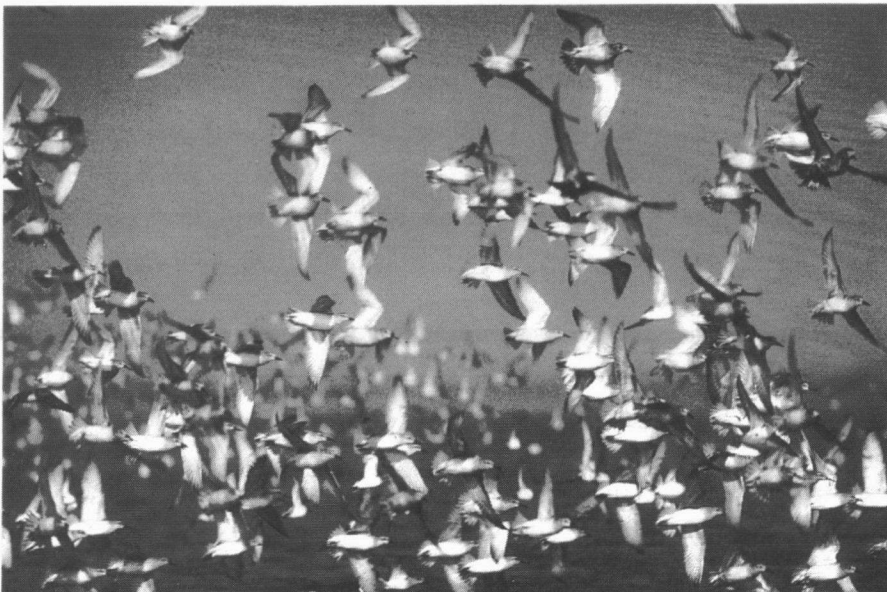
TELLINGEN IN FRIESLAND

In Friesland deden vier groepen mee: de Wadvogelwerkgroep FFF, Fûgelwacht Trynwâlden in samenwerking met de Wielenwerkgroep, Vereniging voor Natuurbescherming Gorredijk en omgeving en de Vogelbeschermingswacht Zaanstreek. Deze wat vreemde eend in de bijt had hun jaarlijkse september-excursie naar Vlieland tijdens het weekend van 28/29 september en hebben toen maar op Vlieland meegedaan. In Friesland telden 79 deelnemers 264.553 vogels en werden in totaal 148 verschillende vogelsoorten opgemerkt. Op Vlieland werden ruim 54.000 vo-

gels geteld. Kokmeeuw, Scholekster en Bergeend waren de meest talrijke soorten. Daarnaast werden er een reeks van bijzonderheden gezien: IJsdruiker (1), Grauwe Pijlstormvogel (5), Stormvogeltje(1) en Rose Spreeuw (1). De Fûgelwacht Trynwâlden / Wielenwerkgroep telde in totaal ruim 12.000 vogels. Spreeuw, Kievit en Smient waren de meest talrijke soorten. Leuk waren twee Grote Zilverreigers (de enigen in heel Nederland) en twee Bokjes. De Vereniging voor Natuurbescherming telde in totaal 3200 vogels. Eveneens waren Kievit, Spreeuw en Smient de meest talrijke soorten.

TELLING VAN DE WADVOGELWERKGROEP

Aan de wadvogeltelling werd door 20 mensen meegedaan. Hierbij werd de gehele kust tussen Harlingen en Lauwersoog tijdens hoog water geteld. De telling vond onder gunstige weersomstandigheden plaats op zaterdag 28 september. In totaal werden 191.745 vogels geteld en 73 verschillende soorten gezien. Hiermee had de Wadvogelwerkgroep de hoogste aantal vogels wat door een vogelwerkgroep werd geteld. In tabel 1 staan de top-12 van de meest talrijke soorten. Het is duidelijk dat de aantallen van de Waddenzee de Nederlandse totalen sterk beïnvloed hebben; dit geldt met name voor steltlopers als Bonte Strandloper, Wulp, Scholekster, Kluut en Tureluur. De Bonte Strandloper was het meest talrijk in Friesland, terwijl deze soort in Groningen pas op de elfde plaats kwam. Overigens is ook bij andere wadvogeltellingen de Bonte Strandloper altijd (veel) talrijker langs de Friese Waddenkust (Zegers & Kwint 1992). Verder komen de meeste soorten van de top-12 van Friesland ook in de top-12 van Groningen voor. De Kluut stond in Friesland op de vijfde plaats, maar kwam in Groningen pas op de veertiende plaats. Het Groningse aantal Kluten is relatief laag omdat de Dollard

Bonte strandlopers

foto Luuk Wagter

soort	Friese kust	Noordkust Groningen	Nederland
1. Bonte Strandloper	36.488	2.143 (11)	44.499 (5)
2. Wulp	35.517	15.586 (3)	56.087 (3)
3. Scholekster	23.444	25.495 (1)	82.617 (1)
4. Zilvermeeuw	15.420	7.285 (7)	31.259 (8)
5. Kluut	12.574	1.222 (14)	14.165 (12)
6. Kokmeeuw	12.463	16.770 (2)	60.971 (2)
7. Bergeend	10.029	9.524 (5)	26.209 (10)
8. Spreeuw	8.464	2.560 (10)	48.016 (4)
9. Stormmeeuw	5.721	7.602 (6)	16.491 (11)
10. Wilde Eend	5.170	11.582 (4)	29.586 (9)
11. Smient	3.486	1.161 (15)	32.106 (7)
12. Tureluur	3.098	4.121 (8)	8.291 (16)

Tabel 1. Top-12 van vogels geteld door de Wadvogelwerkgroep FFF tijdens de hoogwatertelling van de Friese Waddenkust op 28 september 1996 in het kader van Birdwatch. Tevens staan aangegeven de aantallen en rangnummers van de desbetreffende soorten langs de Groningse Noordkust (Bron: Avifauna Groningen) en in heel Nederland (Fopma 1996).

niet is meegeteld. Hier verblijven in deze tijd van het jaar meestal wel enkele duizenden Kluten.

Naast wadvogels zagen de tellers langs de Friese Waddenkust ook andere leuke soorten. Een greep hieruit: 21 Buizerden, 69 Torenvalken, 3 Smellekens, 2 Boomvalken, 7 Slechtvalken, 504 Kleine Strandlopers (deze werden overal in Nederland veel gezien), 1 Velduil, 72 Oeverpiepers en 1 Sneeuwgorz.

dankwoord

Alle 79 deelnemers worden bedankt voor hun inzet. Mede hierdoor is Birdwatch in Nederland een groot succes geworden. Met name geldt een woord van dank voor de mensen die op zondag hebben geteld en daarmee de buitengewoon slechte telomstandigheden hebben getrotseerd.

literatuur

Fopma A. 1996. Verslag van de European Birdwatch 1996. Rapport. Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Zegers P.M. & Kwint N.D. 1992. Vogeltellingen in het Nederlandse deel van het Waddengebied in 1979-90. Sovon-rapport 1992/14. Sovon, Beek-Ubbergen.

Klaas van Dijk, regioconsulent Vogelbescherming Nederland, postbus 1020, 9701 BA Groningen, telefoon 050-3130800/3182924.